

Retkikalenteri • Utflyktskalender

2021

Muistathan
ilmoittautua
retkille!

LÄHDE RETKELLE
PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOON

Evästystä luontoretkille

Pääkaupunkiseudun luontoon järjestetään vuonna 2021 monipuolinen kirjo retkiä. Tässä esitteessä on tiedot kaikista Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien järjestämistä opastetuista luontoretkistä. Retkille voi osallistua kuka tahansa, kaupungin rajat eivät ole esteenä. Retket ovat maksuttomia, ellei toisin mainita. Kaikki retket soveltuvat myös kouluikäisille lapsille. Perheretket ovat erityisesti lasten ehdoilla toteutettavia toiminnallisia retkiä. **Luontoretkillä toimitaan koronaturvallisesti ja noudatetaan voimassa olevia yleisötilaisuuksien osallistumisrajoituksia. Retkille on ilmoitauduttava etukäteen, katso ohjeet takakannessa!**

Ota retkelle mukaan

- säänmukainen vaatetus
- kumisaappaat tai maastokengät silloin, kun liikutaan muuallakin kuin kaduilla ja kävelyteillä
- evästä oman harkintasi mukaan
- kiikarit linturetkille, vaelluksille ja ötökkäsafareille
- sienikori ja veitsi sieniretkille.

Anvisningar inför naturutflykterna

År 2021 arrangeras ett stort antal naturutflykter i huvudstadsregionen. I denna broschyr hittar du uppgifter om alla utflykter, som städerna Esbo, Helsingfors, Vanda och Grankulla arrangerar. Vem som helst kan delta i utflykterna, stadsgränserna utgör inget hinder. Utflykterna är avgiftsfria om inget annat anges. Alla utflykter passar även för barn i skolåldern. Familjeutflykterna och aktiviteterna under dessa är speciellt anpassade för barn. **Naturutflykterna ordnas coronasäkert och de ikraftvarande sammankomstbegränsningarna för offentliga evenemang kommer att följas. Man skall anmäla sig på förhand till de olika utflykterna, se baksidan!**

Ta med till utflykten

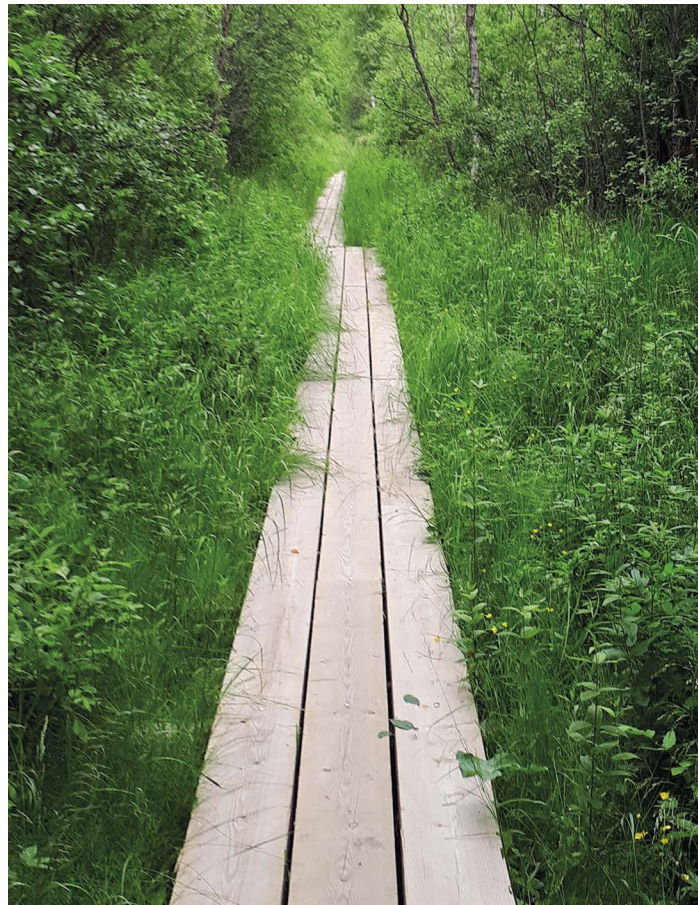
- klädsel enligt väder
- gummistövlar eller vandringskor, när man rör sig annanstans än på gator och promenadvägar
- matsäck enligt egen smak
- kikare till fågelexkursioner, vandringar och krypsafarier
- korg och kniv till svamputflykter.

Kun käytät julkisia kulkuneuvoja, reitit ja aikataulut kannattaa varmistaa HSL:n reittioppaasta www.reittiopas.fi tai puh. (09) 4766 4000. När du åker kollektivt ger HRT:s trafikrådgivning upplysningar om tidtabeller per tel. (09) 4766 4000 eller www.reittiopas.fi/sv.

Etukannen kuva / Pärmbild: © Raisa Kyllikki Ranta • Helsingin aineistopankki
Piirroksset / Illustrationer: Virpi Ojanen • **Taitto / Grafisk design:** gravision (www.gravision.fi)

Hyvät retkeilytavat

- Pakkaa eväät roskattomasti rasioihin ja juomat pulloihin jo kotona.
- Jos jotakin pientä jätettä retkellä syntyy, esimerkiksi banaaninkuoret, viet ne takaisin kotiin lajiteltavaksi tyhjässä eväsraasiassa.
- Kulje valmiita reittejä ja polkuja pitkin, näin et tallaa etkä kuluta herkkää kasvillisuutta. Piha-alueet ja viljelykset on kierrettävä.
- Tulenteke on sallittu vain siihen varatuilla nuotiopaikoilla. Retkikeitintä voit käyttää kaikkialla ja grilliä silloin, kun sen käyttö ei ole erityisesti kielletty. Muista kuitenkin aina, että kuumia hiiliä ei saa jättää luontoon tai kaataa roska-astiaan tulipalovaaran vuoksi. Kastele hiilet kunnolla.
- Marjoja ja sieniä saat poimia. Jäkälää ja sammalta ei saa kerätä, eikä kasveja saa vahingoittaa.
- Tarkkaile luonnon eläimiä riittävän kaukaa. Pidä koirat aina kytkettynä.
- Voit uida, onkia, pilkkiä ja kalastaa silakkalitkalla. Muu kalastus on luvanvaraista ja joissakin paikoissa kokonaan kiellettyä. Perehdy ohjeisiin: www.ahven.net
- Lataa puhelimeesi **112 Suomi** - mobiilisovellus. Sen avulla sinut voidaan paikantaa tarkasti ja nopeasti, jos jotain tapahtuu.

Kuva: Sinikka Rantalainen

Kännykkä apuna Helsingin omatoimiretkillä

Opastettujen retkien lisäksi luontotietoa Helsingin kaupunkiluontokohteista saat kätevästi omasta matkapuhelimestasi. Nettiosoitteesta www.citynature.eu/helsinki löydät valmiita reittiehdotuksia 12 luontokohteesta: Harakka, Kallahdenniemi, Keskuspuisto, Lauttasaari, Mustavuori, Pajamäki-Tali, Pihlajasaari, Seuraasaari, Uutela, Vallisaari, Vanhankaupunginlahti ja Vasikkasaari. Puhelimesi toimii samalla karttana, jossa gps-paikannuksen avulla näet tarkan sijaintisi reitillä. Esitteitä Helsingin luontokohteista voit ladata netistä www.hel.fi/helsinginluontoon

Muista myös vuonna 2014 toteutettu Keskuspuisto-esitys, jonka voit ladata

<http://www.vihreasyliet.fi/hk/pdf/keskuspuisto-opas.pdf>

Vuosaarenhuippu saa huiput opasteet!

Syyskuun toinen päivä avautuu pitkään valmisteltu Vuosaarenhuipun opastus. Tämä upea ihmisen ja luonnon yhteistyöllä syntynyt kohde pitää sisällään mielenkiintoisia tarinoita. Huipulle on rakennettu hieno pääsisäänkäynti, jonka alussa voi tutustua mälle istutettuihin kasveihin. Kahdesta merikontista on tehty tilat, jossa toisessa kerrotaan Vuosaarenhuipun historia ja täyttömäen syntytarina. Toisessa kontissa taas perehdytään alueen luonnon syntymiseen ja sen hoitoon.

Kaksi luontopolkua, Jukan jäljillä ja Pirjon polku, kunnioittavat nimillään kahta huipun syntyyn vaikuttavaa voimahahmoa, luonnon-tarhuri **Jukka Toivosta** ja maaperäasiantuntija **Pirjo Laulumaata**. Poluilla on yhteensä 13 opastaulua.

Kuva: Margit Jensen

KESÄKUU

ke/ons	Thurmaninpuiston linnut – Thurmanparkens fåglar • klo 17.00–18.30	Kauniainen
2.6.	lähtöpaikka Thurmaninpuisto, Ersintien ja Yhtiötien yhdyskohta. Thurmansparken, Ersvägen och Bolagsvägens knutpunkt. lisätietoa Retkellä liikutaan rauhalliseen tahtiin puiston kävelyteitä pitkin, joten retki sopii erinomaisesti myös liikuntarajoitteisille. Vi rör oss längs med parkens gångbanor i ett lugnt tempo så utflykten passar utmärkt även för funktionshindrade. Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt.	
ke 2.6.	Kallion puistohelmet • klo 18–20 lähtöpaikka Katri Valan puisto, Vilhovuoreнкуja, portaiden yläpää lisätietoa puistokävely	Helsinki
to 3.6.	Alkukesän lintuyö -tapahtuma Villa Elfvikissä • klo 20–24 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Tarkista netistä, miten tapahtuma toteutetaan: www.espoo.fi/villaelfvik Järjestää Villa Elfvikin ystävät ry.	Espoo
pe 4.6.	Lammassaaren yölaulajien konsertti • klo 22–24 lähtöpaikka Pysäköintialueen pääty Jokisuuntien eteläkärjessä. lisätietoa Esteetön reitti.	Helsinki
la 5.6.	Lepakot ja linnut Laajalahdella • klo 22.30–01.00 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4. lisätietoa Mukaan otsalamppu, hyttyskarkote ja pienet eväät. Pitkät housut jalkaan punkkien takia. Maailman ympäristöpäivä.	Espoo
su 6.6.	Lähiluonnon linnustoa Kylmäojalla • klo 10–12 lähtöpaikka Kallioimarteentien matonpesupaikka, Kallioimarteentie 16 lisätietoa Esteetön reitti.	Vantaa
su 6.6.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4. lisätietoa Evästauko, PERHERETKI , kuljettavissa lastenvaunujen kanssa.	Espoo
ke 9.6.	Alppiruusu- ja puisto kukassa • klo 18–20 lähtöpaikka Alppiruusu- ja puiston pääopastaulu, Laajasuontien ja Paatsamatien välistä lisätietoa puistokävely	Helsinki
la 12.6.	Uutelan monimuotoinen luonto – Helsingin luontohelmi • klo 14–16 lähtöpaikka Uutelantien ja Hallkullanniemen risteys lisätietoa Helsinki-päivä . Tutustutaan iNaturalist-sovellukseen. Katso https://inaturalist.laji.fi/	Helsinki
la 12.6.	Träskändan kartanopuisto • klo 18–20 lähtöpaikka Kokoon-tuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.	Espoo
su 13.6.	Glimesinjoen varren kävely • klo 10–12 lähtöpaikka Kokoon-tuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1. lisätietoa Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan lähelle.	Espoo
su 13.6.	Lude vai lukki? – ötököitä tutkimaan • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	Espoo

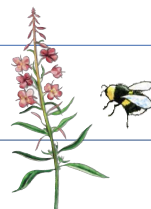

su 13.6.	Valokuvausretki Tuupakan kedolle • klo 12–14 lähtöpaikkaHommaksentie 17, Hommaksenkujan ja Hommaksentien risteuksen lähellä lisätietoaKännykstä järjestelmäkameraan. Kaikki kuvausvälineet käy	Vantaa
ma/mä 14.6.	Kultur- och naturhistorisk promenad – spår av gamla Grankulla i naturen – Kulttuuri- ja luontohistoriallinen kävely – merkkejä luonnossa vanhasta Kauniasta. • klo 18–20.30 lähtöpaikkaKauniaisten kirkko (Kavallintie 3). Grankulla kyrka (Kavallvägen 3). lisätietoaKaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt.	Kauniainen
ke 16.6.	Niityiltä koskien kuuhuun • klo 18–20 lähtöpaikkaPajamäentie, bussin kääntöpaikka lisätietoapuistokävely	Helsinki
su 20.6.	Luonnonkukkien päivän perheretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoaEvästauko, PERHERETKI	Espoo
su 20.6.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikkaYhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu. lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
su 20.6.	Simonkylänpuiston ja Hiirilampien monipuolinen lähiluonto • klo 12–14 lähtöpaikkaSimonkylän koulun pysäköintialue, Koivukyläntie 52	Vantaa
ti 22.6.	Kesäillan lumoa Seurasaarella • klo 18–20 lähtöpaikkaSeurasaaren sillan pää, Tamminiementie 1	Helsinki
ke 23.6.	”La vie en rose” Meilahden ruusutarha kukassa • klo 18–20 lähtöpaikkaRuusutarhan pergola, Johannesbergintie lisätietoapuistokävely	Helsinki
su 27.6.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoaEvästauko, PERHERETKI	Espoo
ti 29.6.	Lauttasaaren rantojen kesäluontoa • klo 17–19 lähtöpaikkaUlkoilureitin risteys, Itälahdenkatu 1.	Helsinki

20.6. Luonnon-
kukkien päivä.

HEINÄKU

la 3.7.	Haltia – lande stadissa • klo 14–16 lähtöpaikkaKahvila Wanhan Pehtoorin pysäköintialue, Laamannintie 17	Helsinki
su 4.7.	Nuuskion kesäretki Sorlammelle • klo 9.15–13.40 lähtöpaikkaNuuskion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuskionkuja 2 lisätietoaRetkellä kierretään Sorlammien luontopolku. Reitin kokonaispituus on noin 7,5 km. Maasto on paikoin haastavaa. Reitti kuljetaan pitkän polkua, joka on paikoin kivikkoisen ja juurakkoisen. Matkan varrelle osuu useampia nousuja ja laskuja. Evästauko pidetään Sorlammien tulipaikalla, jossa on mahdollisuus uimiseen. Reitti ei sovellu heikosti liikkuville. Eväsretki.	Espoo
su 4.7.	Kosteikko elää • klo 10.30–12.30 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoaTutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin. Evästauko, PERHERETKI	Espoo
su 4.7.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikkaYhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
su 4.7.	Luontoelämyksiä ja geologiaa Kalkkikalliolla • klo 12–14 lähtöpaikkaTuomirinteen päässä oleva kääntöpaikka	Vantaa
ke 7.7.	Leevi liito-oravan luontopolku • klo 12.30–13.30 lähtöpaikkaSuomen luontokeskus Haltian piha, Nuuskiontie 84 lisätietoaToiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. PERHERETKI	Espoo
la 10.7.	Leppävaaran luonto tutuksi • klo 10–12 lähtöpaikkaLähtö Ratsutorilta kauppakeskus Sellon eteläpuolelta, Leppävaarankatu 1 lisätietoaTule tälle retkelle, jos haluat tutustua paremmin omaan kotiseutuusi. Retkellä tutustutaan Leppävaaran alueen hienoihin luontokohteisiin ja hieman historiaankin. Reitti noin 3,5 km.	Espoo
la 10.7.	Harakan saaren kasviaarteet • klo 12–14 lähtöpaikkaYhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3. Menopalulippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu.	Helsinki

su 11.7.	Hanikan monimuotoinen luontopolku • klo 9–13 lähtöpaikka Kuntoradan pysäköintialue Suvisaarentien varrella lisätietoa Reitti noin 5 km, paikoin vaikeakulkuinen ja vaativa. Evästauko.	Espoo
su 11.7.	Luontoa kulttuurihistoriallisessa ympäristössä Tikkurilan jokirannassa • klo 10–12 lähtöpaikka Veininmyllyn piha, Tikkurilantie 42.	Vantaa
su 11.7.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4. lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	Espoo
ke 14.7.	Leevi liito-oravan luontopolku • klo 12.30–13.30 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. PERHERETKI	Espoo
la 17.7.	Ötökkäretki Glisiin • klo 11–13 lähtöpaikka Talamuseo Glims, vaunuvajan edusta, Glimsintie 1 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	Espoo
la 17.7.	Vuosaaren huippu • klo 14–16 lähtöpaikka ABC-aseman pysäköintialue, Rahtarinkatu 2. lisätietoa Paikoin jyrkkiä vaikeakulkuisia nousuja ja laskuja	Helsinki
su 18.7.	Kasvilajirunsautta Koivuhaan arboretumissa • klo 10–12 lähtöpaikka Arboretumin pysäköintialue, Meiramitie 2	Vantaa
su 18.7.	Lude vai lukki? – ötököitä tutkimaan • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	Espoo
su 18.7.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu. lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
su 18.7.	Tremanskärin suoluonto • klo 18–20 lähtöpaikka Pysäköintialue Vihdintien varrella (Vihdintie 63)	Espoo
ke 21.7.	Leevi liito-oravan luontopolku • klo 12.30–13.30 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. PERHERETKI	Espoo
su 25.7.	Lähimetsävaellus Hämevaaraan: Gubbmossen–Linnaisten metsä–Furumossen–Tuomelan tammimetsä–Soltorp • klo 10–14 lähtöpaikka Viikattien päässä oleva kääntöpaikka lisätietoa Reitin pituus n. 8 km. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 25.7.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI , kuljettavissa lastenvaunujen kanssa.	Espoo
su 25.7.	Koko perheen meribiologiaretki Harakan saarella • klo 12–15 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu. lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
ke 28.7.	Leevi liito-oravan luontopolku • klo 12.30–13.30 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. PERHERETKI	Espoo
la 31.7.	Oulunkylän rantapuiston jalopuulehto ja jokivarsi • klo 15–17 lähtöpaikka Kävelytien risteys, Lämpökuja 1 lisätietoa Uusi luonnonsuojelualue.	Helsinki

Espoon luontokohteita esittelevästä kirjasta uusi painos

Kotinurkilta kallioille -kirja tarjoilee tutustuttavaksi lähes 300 Espoon luontokohdetta. Aluejako helpottaa reittien suunnittelua. Upeat valokuvat ja havainnolliset kartat opastavat tutustumismatkalle espooisten korttelikallioille, pitkosuille ja saaristoon.

Teos esittelee luonnonsuojelualueita, luonnonmuistomerkkejä, geologisia kohteita, virtavesiä koskineen ja vanhoja perinnemaisemia. Espoossa riittää luontoa, lehtoja, vanhoja metsiä, lintuvesiä, meren saaria sekä tietysti Nuuskion kansallispuisto.

Kotinurkilta kallioille -teoksen neljännessä painoksessa on uusia kohteita ja alueiden rajauksia on tarkistettu, karttoja muokattu ja valokuvia päivitetty. Kirjaa on myynnissä Haltiassa, Villa Elfvikissä ja Wee-Geellä. Hinta on 20 €. Citynomadi-sovelluksella saat luontokohteet myös mobiililaitteeseesi.

www.espo.fi/kotinurkiltakallioille

RETKEILE VASTUULLISESTI

Luonnossa oleskelu lisää hyvinvointiamme merkittävästi. Jotta saamme jatkossakin nauttia puhtaasta ja monimuotoisesta luonnosta, muistathan kohdella luontoa kunnioittavasti. Meillä on hienot jokamiehenoikeudet, mutta niihin liittyy myös velvollisuudet. Retkeile vastuullisesti ja ota retkietiketti haltuun: www.luontoon.fi/retkietiketti.

Löydä polkusi ja huomioi herkäät eliölajit retkilläsi

Suomessa on perinteisesti ollut tapana samoilla luonnossa vapaasti. Pääkaupunkiseudulla on kuitenkin niin paljon ihmisiä, että paikoin luontoon on syntynyt jälkiä, jotka eivät palaudu. Kasvit ja jäkälät talautuvat lukuisten askelten alla, ja maassa pesivät linnut ja muut eläimet menettävät pesäpaikkansa.

Kuva: Kalle Meller

Pääkaupunkiseudun luonto on uskomattoman monipuolinen, ja kaupunkiluontoon asettuneet eläimet ja kasvit ovat yleensä varsin hyvin sopeutuneita yhteiseloön ihmisen kanssa. Silti retkipolkujen ja viheralueiden liepeillä sinnittelee monia herkkiä ja arkoja lajeja, joita ylenpalttinen kontakti ja läheisyys ihmiseen häiritsee ja stressaa. Eläimet ja niiden poikaset tarvitsevat myös suojaisia oleskelupaikkoja, joissa voivat olla piilossa tai levähtää hetken.

Useiden eläinlajien stressi liittyy myös ihmisten lemmikkeihin – kissoihin ja koiriin – joiden annetaan luvattoman paljon liikkua vapaana. Nähdessäsi hätäilevän tai varoittlevan lintuemon tai vauhkoon-tuneen nisäkkään huolehdi, että sinä tai lemmikkisi ette ole syy eläimen hätäilyyn ja poistu sitten alueelta rauhallisesti. Herkimpien lajien elinpiirejä pyritään mahdollisuuksien mukaan suojelemaan opastein ja kulunohjauksen avulla, mutta aina tämä ei ole mahdollista.

Annetaan luonnolle ja sen lukuisille lajeille mahdollisuus olla rauhassa ja säilyä kaupungissakin. Yksi tapa tehdä se on pysyä poluilla. Pidä aistisi valppaina ja reagoi varoitusääniin ja kasviloistoon jalkojesi juuressa!

Kuva: Raisa Kyllikki Ranta

Miten ja miksi retkeillä roskattomasti?

Suomalaiset ovat innolla lähteneet luontoon ja monien alueiden kävijämäärät ovat huikkeassa kasvussa. Polttopuuta kuluu, käymälät täyttyvät, kaivataan parempaa viitoitusta tai rakenteiden korjaamista ja uusin rakentamista.

Roskattoman retkeilyn idea on, että jo kotona valmistellaan retkeä pakkaamalla eväät kestäviin ja pestäviin rasioihin, jolloin retkellä ei synny lainkaan jätettä. Tai jos jätettä syntyy, pakkaa retkeilijä ne reppuunsa ja kuljettaa mukanaan kotiin kierrätykseen. Minkä täytenä jaksat kantaa maastoon, jaksat tyhjänä tuoda pois!

Roskaton retkeily vapauttaa jätehuoltoon muuten kuluvia resursseja polttopuusavottaan ja muuhun tarpeelliseen työhön, jonka ansiosta alueilla on mukavampi ja turvallisempi retkeillä. Pakkaa siis eväät roskattomasti mukaan tai nappaa repun taskuun roskapussi, jossa omat roskat on mukavampi kuljettaa lajitteluun. Hyvän mielen saa, kun roskapussiin nousee maastosta myös muiden jättämiä roskia.

www.luontoon.fi/roskatonretkeily

Kuva: Elina Piike

Tee näin

1. Pakkaa eväät kotona kestorasioihin.
2. Ota retkelle mukaan roskapussi.
3. Kuljeta jätteet kotiin lajiteltaviksi ja kierrätettäväksi.

Retkinuotiolla

Luonnossa retkeillessä on mukava istahtaa nuotion ääreen eväitä nauttimaan. Ennen nuotion sytyttämistä kannattaa kuitenkin palauttaa mieleen **tulenteon kuusi kultaista sääntöä**:

1. Tulenteko maastoon ja polttopuiden otto eivät ole jokamiehenoikeuksia, vaan sallittu vain maanomistajan luvalla.
2. Ruohikko- tai metsäpalovaroituksen aikana tulenteko maastossa on kielletty ja tulenteko on sallittu vain hormisilla, katetuilla tulentekopaikoilla erityistä varovaisuutta noudattaen.
3. Jos teet nuotion, käytä vain merkittyjä ja huollettuja tulentekopaikkoja.
4. Ethän revi tuohta tai ota makkaratikkuja elävistä puista.
5. Suosi retkikeitintä, sillä sen käyttö on sallittu myös palovaroituksen aikana, kun taas kertakäyttögrillin käyttö ei silloin ole sallittua.
6. Varmistu siitä, että tuli on sammunut kunnolla ennen kuin jätät nuotion.

Lähde: Luontoon.fi

Tervetuloa tutustumaan Granin puuveistoksiin!

Tule omatoimiretkelle Kauniainiin ja tutustu kaupungin työntekijän **Niko Nordströmin** moottorisahalla tekemiin puuveistoksiin. Kaikki yli 80 veistosta on nyt viety kartalle ja uusia lisätään sitä mukaa kuin niitä syntyy. Karttapalveluun on koottu valmiiksi viisi lyhyempää veistosreittiä, jotka kulkevat molemmin puolin junarataa. Näistä Thurmanipuiston reitti sopii erityisen hyvin myös liikuntarajoitteisille.

<https://kartat.kauniainen.fi/storymaps/puupatsaat/>

(Veistoksia varten ei erikseen ole kaadettu puita, vaan niihin on käytetty vain huonokuntoisia puita, joita kaupunki on joutunut kaatamaan.)

Toivottavasti nautit veistoksista ja reiteistä.

Välkommen att bekanta dig med Grani trädstatyer!

Nu kan du på egen hand bekanta dig med de ca 80 trädstatyerna runt om i Grankulla som stadens arbetstagare **Niko Nordström** har gjort med motorsåg. Alla statyer finns nu inritade på kartan och nya läggs till an efter konstnären gör nya verk. Du kan välja mellan fem kortare statyrutter som hittas på båda sidorna om tågbanan. Av dessa passar sig speciellt rutten i Thurmansparken bra för personer med funktionsnedsättning.

<https://kartat.kauniainen.fi/storymaps/tradstatyerna/>

(Inga träd har fällts enkom för att bli statyer, utan dessa har tillverkats av träd som varit i dåligt skick och som staden varit tvungna att fälla.)

Vi hoppas att ni njuter av statyerna och rutterna

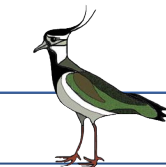
#graninpuuveistokset #graninpuupatsaat #granitradstatyer
#graniwoodenstatues

ELOKUU

su 1.8.	Nuuskion vaellus • klo 9.30–15 lähtöpaikka Högbackan pysäköintialue, noin 4,2 km Haltiasta Kattilaan päin tien oikealla puolella, Kattilantie 33. lisätietoa Tauko Haukkalammella, jossa tulipaikkoja ja mahdollisuus uimiseen. Eväretki.	Espoo
su 1.8.	Jääkauden ja historian jälkiä Länsimäen luonnossa • klo 10–12 lähtöpaikka Linnoituskujan päässä lisätietoa Autoille tilaa Länsimäen koulun pysäköintialueella Pallastunturintien varressa.	Vantaa
su 1.8.	Kosteikko elää • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Tutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin. Evästauko. PERHERETKI	Espoo
su 1.8.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluu lippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
ke 4.8.	Leevi liito-oravan luontopolku • klo 12.30–13.30 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuskiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen koko perheen retki lasten ehdoilla. PERHERETKI	Espoo
ke 4.8.	Geologinen retki • klo 17.30–19.30 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä (Kasavuorentie 1) – Basketplanen vid Kasavuoren koulu (Kasavuorentie 1) lisätietoa Suomenkielinen retki	Kauniainen
ke 4.8.	Kirmaistaan niityille! • klo 18–20 lähtöpaikka Teboilin piha, Linnavuorentie 30 lisätietoa Puistokävely	Helsinki
pe 6.8.	Lepakcoretki Tullisaareen • klo 22–24 lähtöpaikka Henrik Borgströmintien ja Päätien risteyskysen pysäköintialue lisätietoa Yöretki	Helsinki
su 8.8.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI , kuljettavissa lastenvaunujen kanssa	Espoo
su 8.8.	Perhosia ja muita hyönteisiä Vehkalanmäellä • klo 13–15 lähtöpaikka Petikon ulkoilualan pysäköintialue Tallimäentien varrella lisätietoa Kapealle Tallimäentielle käänntytään Tiilitieltä, lähellä kääntöpaikkaa.	Vantaa
ke 11.8.	Historian havinaa Vanhassakaupungissa • klo 18–20 lähtöpaikka Hämeentie 154/Waseniuksen puistotie, puiston alaosa lisätietoa Puistokävely	Helsinki
ke 11.8.	Puulajipolku • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
la 14.8.	Harakan saaren perhoset ja hyönteiset • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista klo 12, Café Ursulan vierestä, Ehrenströmintie 3, menopaluu lippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu.	Helsinki

su 15.8.	Nuukion kansallispuiston eteläosa • klo 9–13 lähtöpaikka Lähtö Metsähallituksen Siikaniemen pysäköintipaikalta, Kolmoislammenranta. Bussipysäkillä tulee polku suoraan pysäköintipaikalle, matkaa noin 80 m. lisätietoa Reitti sisältää sekä nousuja että laskuja. Sopii normaalikuntoisille. Reitin pituus noin 7,5 km. Juomista mukaan. Evästauko.	Espoo
su 15.8.	Lude vai lukki? – ötököitä tutkimaan • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	Espoo
su 15.8.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluu lippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu. lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
su 15.8.	Lepakoiden yö Häkansbölen kartanon ympäristössä • klo 21–24 lähtöpaikka Häkansbölen kartanon pysäköintialue, Vuorilehdontie 6.	Vantaa
ke 18.8.	Hietaniemen hautausmaan puujättiläiset • klo 18 lähtöpaikka Hietaniemen hautausmaan uusi kappeli, Hietaniemenkatu 20 lisätietoa Puistokävely . Dendrologian seura 60 v.- juhkakävely.	Helsinki
la 21.8.	Espoon Keskuspuiston Tikankierros • klo 10–13 lähtöpaikka Pysäköintialue Sunanniityntien ja Alamäentien risteyksessä, Alamäentie 1. lisätietoa Paikoin kostean ja jyrkkämaastoisen reitin pituus noin 5 km. Hyvät kengät ja juomista mukaan.	Espoo
su 22.8.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	Espoo
su 22.8.	Luontorikkaat Tyttömäen ja Petaksen metsät tutuksi • klo 12–15 lähtöpaikka Vehkalan asema lisätietoa Reitin pituus n. 5 km, maastoon sopivat kengät, eväät mukaan. Autoille tilaa Vehkalan aseman pysäköintialueella.	Vantaa
to 26.8.	Vesitutkimusretki Gallträskin rannoille / Vattenundersökningsutflykt vid Gallträsk • klo 17.30–19.30 lähtöpaikka Eteläinen Heikelintie, Gallträskin ja Träskmossenin yhdyskohta. Södra Heikelvägen, Gallträsk och Träskmossens knutpunkt. lisätietoa 6–10-vuotiaille. För 6–10 åringar. Ennakoilmi. / Förhandsanmäl. www.kauniainen.fi/luontoretket 28.6.–10.8. Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt. PERHERETKI / FAMILJEUTFLYKT	Kauniainen
la 28.8.	Sipoonkorven vaellus • klo 9.30–14.30 lähtöpaikka Pysäköintialue Tasakalliontien alussa. lisätietoa Reitin pituus on noin 7 km ja se on maastoltaan vaativa. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät. Suomen luonnon päivän retki.	Vantaa
la 28.8.	Friisinkallion metsäretki • klo 10–12 lähtöpaikka Friisilän koulun pysäköintialue, Holmanniitynkuja 10. lisätietoa Suomen luonnon päivän retki . Matkan varrella on sekä nousuja että laskuja. Reitti kulkee osin ulkoilureitillä osin kallioilla, jotka voivat olla liukkaat. Kosteutta kestävät jalkineet ja pienet kiikarit mukaan (reitti käy näköalapaikalla).	Espoo
la 28.8.	Lepakot Laajalahdella Espoo-päivänä • klo 20.30–22.30 lähtöpaikka Villa Elfvik, Elfvikintie 4. lisätietoa Taskulamppu mukaan	Espoo
su 29.8.	Kosteikko elää • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4. lisätietoa Tutustutaan Laajalahden kosteikkoluonnon eläimiin. Evästauko. PERHERETKI	Espoo
su 29.8.	Lasten saarieikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluu lippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu. lisätietoa PERHERETKI	Helsinki
ti 31.8.	Alkusyksen muuttolintuja Viikissä • klo 17–19 lähtöpaikka Gardenian piha, Koetilantie 1.	Helsinki

”Eräkahvit” keskellä kaupunkia?

Tekeekö mieli nauttia eräkahvit keskellä kaupunkia? Tee silloin retki Kauniainen uudelle laavulle, joka sijaitsee Kasavuoren metsässä. Laavu sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien läheisyydessä ja reitti sille on esteetön. Laavaa ei voi varata, joten huomioithan muut käyttäjät ja suojaetäisyydet.

www.kauniainen.fi/laavu

Tutki lähiluontoa sitä vahingoittamatta!

Luonnossa liikkumisesta on innostunut yhä useampi, koska luonnossa mieliala paranee ja arjen huolet haihtuvat. Lähiluonnosta voi löytää uusia asioita – kummallinen värikäs hyönteinen kävelee puun rungolla, tai niityllä kukkii vieraan näköinen kasvi. Lajien tunnistus voi olla haasteellista ja uudet tuttavuudet, varsinkin kasvit, tekee mieli kerätä mukaan kotitunnistusta varten. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tämä saattaa kuitenkin olla vahingollista.

Kuva: Jarmo Honkanen

Helppo ja luontoystävällinen tapa kasvien, eläinten ja sienten tunnistamiseen on napata niistä kuva ja ladata se ilmaiseen iNaturalist Suomi-palveluun. Palvelu on luontoharrastajien sosiaalinen yhteisö, jonne voi kirjata omia luontohavaintojaan ja josta voi saada apua lajitunnistukseen.

Tallentamalla havaintosi voit sinäkin auttaa tutkimusta ja luonnonsuojelua, koska havainnot ovat mm. tutkijoiden ja viranomaisten saatavilla. Havaintoja voi ilmoittaa myös **Kansalaishavainnot.fi**-sivustolle, jonne voi lisäksi ilmoittaa esimerkiksi lähi-
vesistön muutoksista.

Uusia luonnonsuojelu- alueita Vantaalla

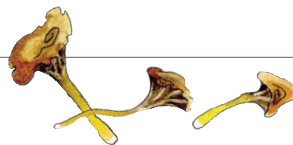
Vantaalla rauhoitettiin vuonna 2020 kaksi uutta luonnonsuojelualueita, yhteispinta-alaltaan 60 hehtaaria. **Krakanpuiston** lehtomainen puronvarsimetsä Vantaan Pakkalassa sijaitsee luontaisesti uomassaan mutkittelevan Krakanojan varrella. **Rauno ja Liisa Ruuhijärven metsä** Vantaan Vierumäessä on monipuolinen korpi- ja kangasmetsä-alue. Suojelualue on nimetty vantaalaisten merkitävien luonnonsuojelun edistäjien mukaan.

Kuva: Aki Janatuinen

SYYSKUU

ke 1.9.	Voimaannuttava metsä – hiljenny ja ammenna voimaa metsästä • klo 17.30–20.00	Kauniainen
	lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä (Kasavuorentie 1)	
	lisätietoa Suomenkielinen retki	
su 5.9.	Vaskivuoren metsän ja Mätäojan syksy • klo 10–12	Vantaa
	lähtöpaikka Jokiuomanpuiston pumppaamon parkkipaikka, Ruskokuja 1	
su 5.9.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	
	lisätietoa Evästauko, PERHERETKI , kuljettavissa lastenvaunujen kanssa	
su 5.9.	Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen • klo 13–15	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	
	lisätietoa Kulttuuriympäristöpäivien retki.	
to 9.9.	Viikinojan puroluontoa • klo 17–19	Helsinki
	lähtöpaikka Lautamies Jopin kujan itäpään ulkoilutie	
la 11.9.	Sienet tutuksi Sipoonkorvessa • klo 9.30–14.30	Vantaa
	lähtöpaikka Pysäköintialue Tasakalliontien alussa	
	lisätietoa Sienestysvälineet ja eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	
su 12.9.	Sieniretki Sorlammen metsiin • klo 9.15–13.40	Espoo
	lähtöpaikka Nuuksion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka (Nuuksionkuja 2).	
	lisätietoa Omat sienestysvälineet mukaan. Saappaat jalkaan. Eväsretki.	
su 12.9.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	
	lisätietoa Evästauko, PERHERETKI	
su 12.9.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14	Helsinki
	lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnan laiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6 euroa, lapset ja eläkeläiset 3 euroa. Vain korttimaksu.	
	lisätietoa PERHERETKI	
ti 14.9.	Hallainvuoren luontoa ja geologiaa • klo 17–19	Helsinki
	lähtöpaikka Myllärintien ja Myllärintanhuon risteys	
	lisätietoa Geologiaretki	
su 19.9.	Kallahdenniemen syysretki • klo 10–12	Helsinki
	lähtöpaikka Vuosaaren Kallahdenniemen kärjen uimarannan kiosk Rantapaadentie 7.	
	lisätietoa Eväsretki	
su 19.9.	Kauniita maisemia ja puronvarren luontoa Ankkapuistossa ja Metsopuistossa • klo 12–14	Vantaa
	lähtöpaikka Ankkalammen päiväkodin pysäköintialue, Metsoatie 27	
su 26.9.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	
	lisätietoa Evästauko, PERHERETKI , kuljettavissa lastenvaunujen kanssa.	

la 2.10.	Töölönlahden vesilinnut • klo 12–14	Helsinki
	lähtöpaikka Hakasalmen puisto UKK- monumentin luona, Mannerheimintie 36	
su 3.10.	Ruskan lumoa Hermaskärinkalliolla • klo 10–12	Vantaa
	lähtöpaikka Petikon ulkoilun alueen pysäköintialue Tallimaentien varrella lisätietoa Reitti paikoin vaativa. Maastoon sopivat kengät.	
su 3.10.	Linnut tankkaavat Meilahden arboretumissa • klo 12–13.30	Helsinki
	lähtöpaikka Arboretumin pääopastaulu, Johannesbergintie lisätietoa Puistokävely lintuteemalla	
su 10.10.	Ruskaretki Linnunlauluun • klo 12–14	Helsinki
	lähtöpaikka Huvila-teltan aukio Eläintarhantie 8	
pe 22.10.	Rottaretki Kalliossa ja Sörnäisissä • klo 22–24	Helsinki
	lähtöpaikka Karhupuiston Karhu-patsas, Agricolankatu 13 lisätietoa Yöretki	
to 4.11.	Pimeä ja hiljainen kaupunkiretki Lauttasaaren Särkiniemeen • klo 17–19	Helsinki
	lähtöpaikka Pysäköintialue Särkiniementie 3 kohdalla	
su 21.11.	Elämyksellinen kaamosretki Villa Elfvikin metsään • klo 11–12.30	Espoo
	lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Retkellä tarjotaan kupposellinen kuumaa juotavaa. Oma muki mukaan! PERHERETKI	

Villa Elfvikin luontotalo

Elfvikintie 4, Espoo

Luontotalo sijaitsee arvokkaan linnustoalueen, Laajalahden luonnon-suojelualueen laidalla ja keskellä luonnontilaista vanhaa metsää. Jugend-huvilassa pääset tutustumaan Espoon luonnosta kertovaan Eläköön Espoo -näyttelyyn ja vaihtuvaan näyttelyyn, leikkimään Mäyrän metsään ja nauttimaan Café Elfvikin herkuista.

Villa Elfvikin pihalta lähtee aluetta eri tavoin esitteleviä luontopolkuja, joista osan voi kulkea myös pyörätuolilla. Lintutornista voi lintujen lisäksi katsella kesäisin rantaniityllä laiduntavaa suomalaista maataiskarjaa, kyyttöjä. Luontoretkien lisäksi luontotalossa järjestetään kursseja ja erilaisia tapahtumia.

Villa Elfvikin luontotalo on avoinna ma–pe klo 9–16, la–su klo 10–16 (1.10.–31.3. ma–pe klo 9–15, su klo 10–16). Café Elfvik on avoinna viikonloppuisin talon aukioloaikoina.

Puh. 043 826 9208, www.espoo.fi/villaelfvik

Haltia – Suomen luontokeskus

Nuuskiontie 84, Espoo

Suomen luonto- ja retkeilykeskus Haltia on portti Nuuskion kansallispuistoon. Vastuullisesti toimivassa Haltiassa saat aidon elämyksen koko Suomen luonnosta. Haltian luontonäyttelyissä pääset kansallispuistojemme mahtaviin maisemiin ja luontopääkaupungin luontokohteisiin. Vaihtuvien näyttelyiden kautta otamme kantaa ajankohtaisiin asioihin kuten ilmastomuutokseen ja luonnon tuomaan hyvinvointiin. Haluamme antaa kävijöillemme koskettavia luontoelämyksiä, innostaa lähtemään retkelle Suomen luontoon ja tukea luontosuhteen syventymistä.

Haltia tarjoaa palveluita vapaa-aikaa viettävälle yksittäisille vierailijoille ja matkailijoille sekä yritysasiakkaille ja eri-ikäisille ryhmävieraille. Haltiaan voi piipahtaa matkalla Nuuskion kansallispuistoon tai viettää koko päivän nauttien Haltian palveluista ja hyvästä ruoasta Ravintola Haltiasa sekä ympäröivästä luonnosta. Tarjoamme myös elämykselliset puitteet erilaisille tilaisuuksille, kokouksille sekä perhejuhille ja tapahtumille.

Lataa aivosi luonnossa -näyttelykokonaisuus Haltiassa 30.4.2021–31.3.2022.

Ajantasaiset aukioloajat ja lisätiedot näyttelyistä ja palveluista: haltia.com

Suomen luontokeskus Haltia • Finlands naturcentrum Haltia
Puh. / tfn 040 163 6200 (Haltian info)

haltia.com

Vantaan luontokoulu

Sotungintie 25A

Vantaan luontokoulu sijaitsee Itä-Vantaan perinnemaisemassa Sotungissa Sipoonkorven lähellä. Luontokoulun tukikohtana on yli satavuotias tunnelmallinen kyläkoulu ja opetuspaikkana viereinen Ojangan metsä ja Sipoonkorven kansallispuisto.

Kummiluokkaopetusta, luonto-opetuspäiviä ja saturetkiä järjestetään Vantaan koululaisille ja päiväkotilapsille. Avoimia kursseja on tarjolla opetuksen ammattilaisille ja kaikille kiinnostuneille. Vantaan luontokoulussa saa tietoa ja elämyksiä luonnossa ja edistetään päiväkotien ja koulujen kestävä kehityksen kasvatus. Vantaan luontokoulua ylläpitää Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys, jolla on myös yleisötapahtumia luontokoululla. Luontokoulun toimistoaika on maanantaisin 10–15 puh. (09) 875 3057. Katso myös www.vantaanluontokoulu.fi

Harakan luontokeskus

Helsinki

Harakan saarella, vain kivenheiton päässä mantereesta, on oma tunnelmansa. Siellä kohtaavat hausalla tavalla rikas luonto ja mielenkiintoinen kulttuurihistoria. Helsingin ympäristöpalvelut on kunnostanut vanhan kasarmin kaikille avoimeksi saaristoluentokeskukseksi. Vanhasa ammuskellarissa on esillä Itämeren vedenalaista luontoa. Akvaariotalossa voi tutustua Suomenlahden kaloihin. Harakassa on tarjolla myös opastuksia, luontokursseja, luontokoulu, tapahtumia, vierailevia näyttelyjä ja lapsille meriaiheisia saariseikkailuja.

Harakan luontokeskus ottaa energiansa tuulesta ja auringosta; pientuuli-voimala tuottaa sähköä ja auringon tuottamaa lämpö- ja sähköenergiaa hyödynnetään saaren rakennuksissa. Hiilineutraalissa kesäkeittiössä voit lämmittää ruuat aurinkogrillillä. Esimerkiksi Harakan saaren geologinen mobiililuontopolku auttaa sinua löytämään ja tulkitsemaan kallioissa näkyviä jälkiä ilman opasta.

Harakan luontokeskus on avoinna 2.6.–30.9. päivittäin klo 10–17
Puh. (09) 310 32028, www.hel.fi/harakka

Harakan maksuttomat viikonlopputapahtumat 6.6.–26.9. klo 14–15

Lauantaisin luonnontutkimustuokio ja sunnuntaisin opastettu kierros, jossa tutustutaan saaren luontoon ja historiaan.

Helsingin luontoretket, puistokävelyt ja luontopolut

Helsingin kaupunkiympäristö Helsingfors stadsmiljönsektor

Puh. / tfn. 09 310 22111

Luontoretket www.hel.fi/helsinginluontoon

Puistokävelyt www.vihreasyliit.fi

Helsingin kaupunkiluonnon facebook: www.facebook.com/puistot

**Ilmoittautuminen viimeistään kolme arkipäivää ennen retkeä /
Anmälan senast tre arbetsdagar på förhand: puh. / tfn. 09 310 22111
(ma–to klo 8.15–16.00, valikko 4, muut asiat) tai
kaupunkiymparisto@hel.fi**

Vantaan luontoretket ja -reitit

Vantaan ympäristökeskus / Vanda Miljöcentral

Puh. / tfn. 050 318 0938, 040 841 9962

www.facebook.com/vantaanlahiluonto

**Ilmoittautuminen retkikohtaisesti / Anmälan till de olika utflykterna:
www.vantaa.fi/retkeily**

Espoon luontopolut

Espoon ympäristökeskus / Esbo miljöcentral

Puh. / tfn. 09 8162 4832 • www.espoo.fi/luontopolut

Espoon luontoretket

Villa Elfviin luontotalo / Naturens hus Villa Elfvik

Puh. / tfn. 043 826 9208

www.espoo.fi/luontoretket

Suomen luontokeskus Haltia / Finlands naturcentrum Haltia

Puh. / tfn. 040 163 6200 (Haltia info) • www.haltia.com

**Ilmoittautuminen retkikohtaisesti / Anmälan till de olika utflykterna:
www.espoo.fi/luontoretket**

**Villa Elfviin perheretkille ja Luontokeskus Haltian Leevi liito-oravan
luontopolku -retkille ei ennakkoilmoittautumista, mutta niilläkin
noudatetaan voimassa olevia yleisötilaisuuksien osallistumisrajoituksia.**

**Det krävs ingen förhandsanmälan till Villa Elfviks familjeutflykter
eller till Frans Flygekorres -naturstigsutflykterna som Naturcentrumet
Haltia ordnar. Man kommer dock att följa de ikraftvarande
sammankomstbegränsningarna även under dessa utflykter.**

Kauniaisten luontoretket ja -polut

Kauniaisten kaupunki (ympäristötoimi) / Grankulla stad (miljöenheten)

Puh. / tfn. 09 5056 269

www.kauniainen.fi/luontoretket • www.grankulla.fi/naturutflykter

**Ilmoittautuminen retkikohtaisesti / Anmälan till de olika utflykterna:
www.kauniainen.fi/luontoretket**

